

Eerste rapportage effecten coronacrisis

Juni 2020

06-07-2020

Leefomgeving en klimaat

Portefeuillehouder: M.A. Sikkes-van den Berg
Afdelingsmanagers: P. de Ruijter en M.R.A. Cornelissen
Afdelingen: Ruimtelijk beleid en Ruimtelijke ontwikkeling

Afvalinzameling

Op 19 december 2019 heeft uw raad het Afvalplan 2020 (Diemen naar minder restafval) vastgesteld. Het plan voorziet in acties en maatregelen die het mogelijk moeten maken de doelstelling uit het coalitieakkoord te realiseren: "het significant terugdringen van de hoeveelheid ongescheiden restafval richting de landelijke norm van 100 kilo in 2020". Participatie maakt een groot onderdeel uit van het Afvalplan 2020 en er zouden gedurende het hele jaar buurtbijeenkomsten worden georganiseerd om te praten over de afvalinzameling. Door de coronacrisis kunnen er voorlopig geen bijeenkomsten worden georganiseerd en heeft de uitrol van het afvalplan vertraging opgelopen.

Aanbod huishoudelijk afval tijdens coronacrisis

Als gevolg van de coronacrisis constateerde onze afvalinzamelaar Meerlanden een sterke en continue stijging van het aanbod huishoudelijk afval en grondstoffenstromen. Mensen zijn meer thuis, gaan opruimen, tuinieren en bestellen veel zaken online. Afhankelijk van de afvalstroom is er tussen de 15% en 30% meer aanbod waardoor verzamelcontainers structureel sneller vol zitten. Op straat is dit zichtbaar in overvolle containers, veel bijplaatsingen en klachten van bewoners. Meerlanden heeft sinds half maart verschillende maatregelen genomen om de situatie beheersbaar te houden. Zo is het aantal inzamelingen opgeschaald en wordt er op maximale capaciteit gereden, waardoor er nu ongeveer 20% meer ledigingen plaats vinden dan normaal. Er worden structureel meer voertuigen en mensen ingezet en er is ook op feestdagen doorgewerkt. Na het inzamelen van afval en grondstoffen dienen deze ook te worden verwerkt. Vooral in het weekend kan er niet nog extra geleegd worden omdat Meerlanden het ingezamelde afval niet kan aanbieden bij verwerkers.

Meerlanden verwacht in 2020 fors meer restafval in te zamelen dan vorig jaar. In het eerste kwartaal van 2020 is al 100 ton meer restafval ingezameld dan in hetzelfde kwartaal van 2019. Dit zal per saldo tot een overschrijding gaan leiden van € 96.000 voor de inzameling van restafval 2020. Daarnaast zullen de kosten voor grofvuil aanzienlijk stijgen.

Met de uitrol van de PBD en OPK-containers, zonder dat dit gekoppeld is aan andere maatregelen uit het afvalplan, zoals de uitfasering van de gft-dummy's en het minder vaak legen van de restafvalcontainers, komen deze kosten bovenop de huidige oplopende inzaamkosten. De kosten voor de extra containers aan huis worden geschat tussen de € 30.000 en € 75.000 per soort (PMD en/of OPK) en is afhankelijk van het aantal uitgereikte containers, het aantal inzaameldagen en de efficiency van de rijroutes.

De financiële effecten van de coronamaatregelen zullen naar verwachting in de Meerlanden-rapportages over het tweede kwartaal duidelijker zichtbaar worden. In het derde kwartaal kunnen we zien hoe de kosten zich verder ontwikkelen en of de maatregelen verder kunnen worden afgebouwd. Op dat moment kunnen we beter inschatten in hoeverre de inkomsten uit de afvalstoffenheffing dekkend zullen zijn over 2020.

VANG doelstellingen

Naast de oplopende inzamel- en verwerkingskosten zijn er meer negatieve financiële effecten voor de uitrol van het afvalplan. Zo gaat het afvalplan uit van een samenhangende doorvoer van de maatregelen, zoals het tegelijkertijd verhogen van de service op grondstoffen tegenover het verlagen van de inzamelfrequentie van restafval. Het verlagen van de inzamelfrequentie van restafval en bijvoorbeeld die van grofvuil aan huis is nu geen verstandige keuze. Extra service op grondstoffen waaronder het uitdelen van een extra container voor oud papier aan huis is dit wel.

Gevolg hiervan is dat de gewenste eerste stap in het terugbrengen van de hoeveelheid restafval in 2020 niet gerealiseerd gezet gaat worden. De eerste stap richting de VANG-doelstellingen (100 kilo per inwoner per jaar aan restafval) zal in 2020 door de effecten van de coronacrisis moeilijk en slechts beperkt te realiseren zijn.

Opruimen zwerfafval

Op sommige locaties zien we volle prullenbakken en meer zwerfafval, ondanks de inzet van team Wijkbeheer. We hebben daarop bewoners de mogelijkheid geboden een gratis grijper aan te vragen voor het oprapen van zwerfafval. De knijpers worden thuis afgeleverd. Dit aanbod is positief ontvangen; er zijn al zo'n 150 knijpers uitgedeeld.

Verharding

Tijdens de intelligente lockdown-periode heeft het stratenmakerskoppel van Team Wijkbeheer preventief in thuisquarantaine gezeten. Als gevolg hiervan is er gedurende 4 weken een extern stratenmakerskoppel ingehuurd om het klein onderhoud en meldingen openbare ruimte uit te voeren. De inhuur van dit stratenmakerskoppel zorgde voor een extra financiële last van ca. € 12.000.

Naast de inhuur van een extern stratenmakerskoppel zijn er voorzieningen aangebracht om invulling te geven aan de 1,5 meter samenleving. Door bij onder andere basisscholen en gezondheidscentra tijdelijke verharding aan te leggen, zijn meerdere ingangen beter bereikbaar gemaakt. Daarmee hebben de organisaties kunnen zorgen voor betere spreiding en organisatie van looproutes. De extra kosten die hiermee gepaard gaan zijn € 25.000.

Er zijn bij speelterreinen en schoolpleinen hekwerken geplaatst, deels om de terreinen tijdelijk af te sluiten en voor een ander deel om de verkeerstroom op het schoolplein te reguleren. Verder zijn op deze locaties (in eigen beheer vervaardigde) symbolen, tekstborden en belijning aangebracht.

Onkruidbestrijding

Door de coronacrisis waren in de maand april minder mensen aan het werk die het onkruid verwijderen. Om er voor te zorgen dat de kwaliteit op niveau is gebleven is er in april opdracht gegeven aan een externe aannemer om het onkruid te verwijderen. De kosten voor deze extra werkzaamheden bedragen € 12.000.

Boombeheer

Vanwege dat er tijdens corona veel mensen thuis zaten was de capaciteit om dode bomen te vervangen niet aanwezig. Bomen dienen in het voorjaar of najaar geplant te worden, waardoor het vervangen van de dode bomen doorgeschoven is naar het najaar. Het kappen van de dode bomen kan wel uitgevoerd worden volgens planning. Hierdoor zullen op sommige locaties tijdelijk geen bomen staan. Dit is reeds naar de bewoners gecommuniceerd via de krant, social media en ter plekken via borden.

Stopzetten en hervatten brugbediening

Vanaf donderdag 21 mei zijn de beperkingen voor de recreatievaart opgeheven. Dit betekent dat de bruggen weer volgens het zomerrooster geopend worden, ook in de weekenden.

Vertraging herinrichting wijken

Door het ontbreken van contactmomenten met bewoners zoals gebruikelijk bij de herinrichting tijdens het schetsontwerp en voorlopig ontwerp ontstaat er achterstand op de planning. In overleg met de participatieadviseur is gezocht naar alternatieven en worden de participatiemomenten geclusterd zodat er mogelijk ingelopen kan worden op de planning. Voor deze alternatieve vorm van digitale participatie is externe expertise/ondersteuning nodig. De kosten bedragen € 17.000 en worden zoveel mogelijk binnen de projectbudgetten opgevangen.

Toename eigen beheer openbare ruimte

Het thuiswerken en meer in de eigen woonomgeving aanwezig zijn heeft mensen geïnspireerd om de openbare buiten ruimte te observeren. Daaruit komen meer meldingen naar voren die mensen inspireren meer met de openbare ruimte te gaan doen of deze te willen verbeteren. De vraag naar geveltuinen, buurtmoestuinen, verzoeken om zelfbeheer, inrichtingswijzigingen, gebruik en verbeteringen aan speelplaatsen is de afgelopen maanden toegenomen. Het begint moeite te kosten het aantal aanvragen tijdig te verwerken. Het is wel goed om te constateren dat steeds meer mensen betrokken zijn bij de openbare buitenruimte en het gebruik en beheer hiervan.

Vertraging klimaatadaptatie

Ten aanzien van klimaatadaptatie (wateroverlast, droogte en hitte) is de landelijke doelstelling van kracht om per 2050 volledig klimaatadaptief te zijn ingericht. Diemen neemt per buurt de noodzakelijke maatregelen tijdens het groot onderhoud, waardoor het openbaar gebied in Diemen op doelmatige wijze voor 2050 volledig klimaatadaptief is ingericht. De coronamaatregelen kunnen voor de korte termijn resulteren in een beperkte vertraging van projecten groot onderhoud. Hierbij moet gedacht worden aan maximaal enkele maanden. Voor het behalen van de gestelde doelen heeft dat geen gevolgen.

Kosten ingezette acties en maatregelen 2020

Omschrijving	Kosten
Afvalinzameling	
- meer restafval	96.000
- extra ophalen / containers	75.000
Opruimen zwerfafval	2.000
Verharding	37.000
Onkruidbestrijding	12.000
Boombeheer	-
Stopzetten en hervatten brugbediening	-
Vertraging herinrichting wijken	17.000
Toename eigen beheer openbare ruimte	-
Klimaatadaptatie	
Totaal	239.000